

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003755

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-12-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №182-С від 13.02.2025 р.,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця МОН України

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балюк Юлія Сергіївна

2. Yuliia S. Baliuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 16-01-2025

Спеціальність за освітою: Теплогазопостачання і вентиляція

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7284

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81

Тема дисертації:

1. Формування стратегії розвитку експортно-імпоротної діяльності підприємств.
2. Formation of the strategy for development of export-import activity of enterprises.

Реферат:

1. Дисертацію присвячено дослідженню теоретичних та методичних засад формування стратегії розвитку експортно-імпоротної діяльності підприємств. Вивчення розвитку експортно-імпоротної діяльності в Україні та за кордоном дозволило запропонувати теоретичне, методичне забезпечення, практичні рекомендації з формування стратегії розвитку експортно-імпоротної діяльності підприємств. Складні умови обмеженої діяльності вимагають перегляду та пошуку нових підходів, методів та інструментів в формуванні стратегії розвитку експортно-імпоротної діяльності вітчизняних підприємств. До удосконаленого теоретичного забезпечення формування стратегії розвитку експортно-імпоротної діяльності в сучасних умовах входить уточнене визначення поняття «розвиток», який представлено як незворотну, спрямовану, закономірну якісно-кількісну зміну матеріальних та ідеальних об'єктів, що містить трансформаційність. В дисертації обґрунтована змістовна модель розвитку цієї діяльності підприємства, складовими якої є цілі,

характеристики, критерії, процеси, рушійні сили, спосіб розвитку, фактори впливу, складові механізми розвитку, інструменти управління розвитком, функції управління розвитком експортно-імпоротної діяльності, резерви розвитку цієї діяльності. В результаті аналізу підходів та концепцій відомих науковців та практиків щодо обґрунтування стратегій розвитку підприємства визначено ієрархічний стратегічний набір сучасного промислового підприємства, до якого входять відповідні загальні стратегії, ділові та забезпечувальні стратегії, що надають можливості адаптації до змін зовнішнього та внутрішнього середовищ, його економічну стійкість та прискорений розвиток. Систематизовані види невизначеності при формуванні стратегії розвитку експортно-імпоротної діяльності підприємств (ЕІДП) надають можливості чіткіше визначити умови діяльності. Для організації процесу формування стратегії розвитку експортно-імпоротної діяльності промислового підприємства пропонується логіка його етапів та методів здійснення. В другому розділі дисертації наведено розробки ознакового простору стратегій розвитку експортно-імпоротної діяльності. Ознаковий простір розвитку цієї діяльності включає елементарні і складні ознаки, які виміряні в метричних і неметричних шкалах. Пропонується інформаційна модель розвитку експортно-імпоротної діяльності підприємства, до якої входять частинні та інтегральні показники, які відображають його ознаки, структуру, що подані у вигляді кортежу. Рекомендована логіка етапів розроблення ознакового простору стратегій розвитку експортно-імпоротної діяльності. Рекомендовано прогноз рівня розвитку експортно-імпоротної діяльності підприємства обчислювати з урахуванням ймовірності загроз «помаранчевої» зони економічної безпеки України та її складових. Розроблена матриця сценаріїв розвитку експортно-імпоротної діяльності з урахуванням сильних, слабких сторін, можливостей і загроз в діяльності підприємства та загроз економічної безпеки України. Визначено рівні розвитку експортно-імпоротної діяльності з урахуванням цих умов і загроз внутрішнього і зовнішнього середовищ. Пропонується сценарне прогнозування альтернативних стратегій розвитку експортно-імпоротної діяльності підприємства здійснювати за відповідними етапами. В третьому розділі дисертації розроблено методичне забезпечення формування стратегії розвитку експортно-імпоротної діяльності підприємств. Удосконалений методичний підхід реалізується як послідовність відповідних етапів, містить завдання, методи їх вирішення, очікувані результати. В методичному підході передбачається ідентифікація стадій процесу розвитку експортно-імпоротної діяльності в часі за допомогою розв'язання задачі розділення суміші з використанням кластерного методу на основі методу Уорда. Подальший розвиток інструментарію формування стратегії розвитку експортно-імпоротної діяльності підприємства сприяє об'єктивності та обґрунтованості цього процесу. Інструментарій складається з розробок ознакового простору, рейтингування впливових показників, удосконаленого сценарного прогнозування для формування стратегічних альтернатив розвитку. До інструментарію реалізації цієї стратегії входить стратегічне планування ресурсного, організаційного, фінансового забезпечення, визначення відповідності організаційної структури підприємства даній стратегії, оцінка та аналіз ефективного використання ресурсів, система контролю за реалізацією стратегії, система мотивації успішної реалізації, система моніторингу реалізації цієї стратегії. Практичне значення одержаних результатів підтверджується довідками про впровадження в діяльність АТ «Українські енергетичні машини» (довідка № 01/02 – 145 від 16.11.2023). ТОВ «Петрометал Україна» (довідка №15/09-1 від 15.09.2023р.) і в навчальний процес ХНЕУ ім. С. Кузнеця (довідка № 24/86-02-06 від 05.01.2024 р.).

2. The thesis is devoted to the study of theoretical and methodological foundations of forming a strategy for the development of export-import activities of enterprises. The study of the development of export-import activities in Ukraine and abroad allowed to offer theoretical, methodological tools and practical recommendations for the formation of a strategy for the development of exportimport activities of enterprises. Difficult conditions of limited activity require revision and development of new approaches, methods and tools in the formation of a strategy for the development of export-import activities of domestic enterprises. The improved theoretical support for the formation of a strategy for the development of export-import activities in modern conditions includes a more precise definition of the concept of “development”, which is presented as an irreversible, directed, natural and qualitative-quantitative change of material and ideal objects containing transformation. The dissertation justifies a substantive model of development of this activity of an enterprise, which includes goals, characteristics, criteria,

processes, driving forces, method of development, factors of influence, components of the development mechanism, development management tools, functions of management of development of export-import activity, reserves of development of this activity. As a result of analyzing the approaches and concepts of well-known scientists and experts in substantiating enterprise development strategies, the author defines a hierarchical strategic set of a modern industrial enterprise, which includes relevant general strategies, business and support strategies that provide opportunities for adaptation to changes in the external and internal environments, its economic sustainability and rapid development. The second chapter of the thesis presents the development of the features space of strategies for the development of export-import activities. The features space of the development of this activity includes elementary and complex features measured in metric and non-metric scales. An informational model of development of the enterprise's export-import activity is proposed, which includes partial and integral indicators that reflect its features and structure, presented in the form of a tuple. The logic of the stages of development of the feature space of strategies for the development of export-import activities is proposed. It is recommended that the forecast of the level of development of the enterprise's export-import activity should be calculated taking into account the probability of threats to the "orange" zone of economic security of Ukraine and its components. A matrix of scenarios for the development of export-import activities has been developed, taking into account the strengths, weaknesses, opportunities and threats in the activities of enterprise and threats to the economic security of Ukraine. The levels of development of exportimport activities are determined, taking into account these conditions and threats of the internal and external environments. It is proposed to carry out scenario forecasting of alternative strategies for the development of export-import activities of enterprise by appropriate stages. Chapter of the thesis develops methodological tools for forming a strategy for the development of export-import activities of enterprises. The improved methodical approach is implemented as a sequence of corresponding stages, contains tasks, methods of their solution, and expected results. The methodical approach provides for identification of the stages of the process of development of exportimport activities in time by solving the problem of mixture separation using the cluster method based on the Ward method. Further development of the tools for forming a strategy for the development of the enterprise's export-import activity contributes to the objectivity and justification of this process. The toolkit consists of the development of a features space, ranking of influential indicators, and improved scenario forecasting for the formation of strategic development alternatives. The tools for implementing this strategy include strategic planning of resource, organizational, and financial support, determination of compliance of the enterprise's organizational structure with this strategy, evaluation and analysis of the efficient use of resources, a system for controlling the implementation of the strategy, a system for motivating successful implementation, and a system for monitoring the implementation of this strategy. The practical significance of the results obtained is confirmed by certificates of implementation in the activities of JSC "Ukrainian Energy Machines" (certificate No. 01/02 - 145 of 11/16/2023). LLC "Petrometal Ukraine" (certificate No. 15/09-1 dated 15.19.2023) and in the educational process of the Simon Kuznets KhNUE (certificate No. 24/86-02-06 dated 05.01.2024).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Балюк Ю.С. Фактори розвитку експортно-імпортової діяльності вітчизняних промислових підприємств. Бізнес Інформ. 2021. № 7. С. 91–100. (фахове видання, Index Copernicus). DOI:

<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-7-91-100> Посилання: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-7_0-pages-91_100.pdf

- 2. Балюк Ю. С. Сучасні стратегії експортно-імпоротної діяльності промислових підприємств та їх обґрунтування. Бізнес Інформ. 2022. № 5. С. 100–107. (фахове видання, Index Copernicus) DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-5-100-107> Посилання: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2022-5_0-pages-100_107.pdf
- 3. Балюк Ю. С. Методичне забезпечення формування стратегії розвитку експортно-імпоротної діяльності підприємств. Журнал стратегічних економічних досліджень. 2023. № 6(17). С. 19–30. (фахове видання). DOI: DOI: 10.30857/2786-5398.2023.6.4 Посилання: <https://econ-vistnyk.knutd.edu.ua/wp-content/uploads/sites/17/2024/03/6-2023-4.pdf>
- 4. Пономаренко В. С., Малярець Л. М., Бараннік І. О., Балюк Ю. С. Положення концепції трансформації інноваційного розвитку експортно-імпоротної діяльності суб'єктів господарювання у воєнних і повоєнних умовах. Проблеми економіки. 2023. № 2 (56). С. 87–98. (фахове видання, Index Copernicus). DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-2-87-98> Посилання: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2023-2_0-pages-87_98.pdf
- 5. Malyarets L. M., Norik L. A., Baliuk Y. S., Budarin O. S. The Development of Export-Import Activity on the Basis of Information and Communication Technologies. Проблеми економіки. 2023. № 4 (58). С. 22–31. (фахове видання) DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-4-22-31> Посилання: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2023-4_0-pages-22_31.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U102012; 0121U113676

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Малярець Людмила Михайлівна

2. Lyudmila M. Malyarets

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денисюк Ольга Василівна
2. Olha Denysiuk

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет будівництва і архітектури**Код за ЄДРПОУ:** 02070909**Місцезнаходження:** проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів****Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Васильківський Дмитро Миколайович
2. Dmytro M. Vasylkivskyi

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-4949-078X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Хмельницький національний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02071234**Місцезнаходження:** вул. Інститутська, буд. 11, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Панасюк Валентина Миколаївна
2. Valentyna M. Panasyuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5133-6431**Додаткова інформація:**

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гаврильченко Олена Володимирівна

2. Olena V. Gavrylchenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0624-2938

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені
Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пархоменко Наталія Олександрівна

2. Nataliia O. Parkhomenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8776-6970

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені
Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Проскурніна Надія Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Проскурніна Надія Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Близнюк Т. П.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна